

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА НА НЕДЕЉУ НА ПО ТАБАКА. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВ. МЕСЕЧНО. — ЗА ОГЛАСИ
НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ ОВАКИ ПУТ.

ЂУРАЋ БРАНКОВИЋ.

НАРОДНА ОПЕРА У 3. ЧИНА ОД ВЕЛИМИРА ЋОРЋЕВИЋА, ГЛАЗБА ОД ИВАНА ПЛ. ЗАЈЦА.

О С О Б Е:

Ђураћ Бранковић, деспот српски.

Гргур, } његови синови.
Стеван, }

Мара, његова кћи.

Јевросима, жена дојиља.

Лазар, поузданик Ђурђев,

Мурат, цар турски.

Челебија, посланик турски.

Великаши, народ, војници. Турци и кадуне.

Ч И Н I.

ПРИЗОР 1.

(Саборница у двору Ђураћа Бранковића. На левој страни стоји престо, на десној се виде степенице, које воде у дворску капелу. У дну позорнице отворене врати, с обадве стране отворена врата. Кроз врата се виде стражари. Намештај и урес у грчком стилу.)

Мара и Јевросима (долазе кроз десна врата)

Мара.

Јеси ли оног вид'ла витеза,
Који у наше дворе дође?
Нежно ми срце прободе језа,
Е'о да га стрела ватрена прође!
Красна ли ока,
Чела висока,
Лица рујана,
Стаса танана,
Умилног ока ватрене стреле
Моје су младо срце продреле.
Јеси л' га вид'ла, бога ти, кажи?

Јевросима.

Твој поглед више од мога важи,
Ако га твоје срце обљуби,
Противност туђа тада се губи.
Љубав не пита за разлог људи.
Она по вољи властитој суди.
Но ипак би рекла
Када би смела,

Турчина не бих ја

Љубити хтела!

Мара.

Ах, ти си жена тврдога срца,
Не знаш шта значи љубави чар,
Када успамти у нежних груди
Љубави свете, љубавни жар,
Ој, жено драга,
Зар срце твоје
Никада љубве
Немаше своје?

Јевросима.

Љубила сам и ја негда жарко,
Ал' не Туре —

Мара.

Јаој, сунце јарко!
Зар се људи љубе
По закону своме?
Зар не може дати
Срцу боланоме
И неверник свој медени лег?
Зар у турских груди
Љубав не буди,
Када се заори
У љубавних двори,
Слатке љубве милогласни јек?
Ах, није тако! Срце где бије
Онде за цело љубав се крије!

(Чује се ходање.)

Чујеш ли корак? Неко долази.
Хајд'мо одавде, хајде одлази!

(Пођу на лево; међу тим ступи Мурат и Челебија)

Мара.

То је он —

(Мара и Јевросима нагло одлазе на леву страну)

ПРИЗОР 2.

Мурат и Челебија

Мурат (гледајући за њима)

Само један ми поглед
Бади овамо богињо мила,
Па ће ме дигнут' срећи на доглед
Твоја небеска чаробна сила.
Љубавно ме срце мори
Распали ми жарке груди,
Жељом тешком виче, збори:
„Љубав дајте, дајте људи!“
Љубим тебе, љубим злато,
Ти си жарког сунца сјај,

Тебе Алах створи за то
Да му буде слађи рај.
Богиња си мила дево
На земљи ти само сена,
Тебе Алах посл'о ево
Да анђела будеш мена.
Па за што оде небесни створе
Када ме виде у сјајне дворе?

Челебија.

Како ја чујем, каурку љубиш!
С отим ти благодот свечеву губиш!

Мурат.

Љубим је жарко! Павлени робе,
Реци је л' им'о човечји род,
Од кад се земља около креће
Кадгоде тајав прекрасни плод?
Није ли лепша него сав харем,
Којега Алин сакрива рај?
Сунца зар више блиста се адем,
Даница имал' краснији сјај.
Него ли красна сјајност чиста,
Са њеног лица која се блиста?

(Чује се жубор и ходање мношине људи)
(Наставиће се.)

ФРАНЦУСКИ ГЛУМЦИ У РЕВОЛУЦИЈИ.

(Свршетак.)

Глумци су били чули, да ће опет, чим се Дигазон појави, као и пре бити скандала, а томе се тада није могло стати на пут. Дигазон је већ у позоришту. Све је спремно. „Почнимо дакле,“ рече мирно. После свирке диже се застор. Одмах у првом појаву морао је Дигазон већ бити на позорници, и имао је да прегледа неку гомилу црнаца робова. Он је тако стао, да је окренуо леђа публици. Још све беше мирно, али чим се комичар окренуо, диже се исто урликање и заори се: „Нека клекне!“ Дигазон стаде са свим напред, па раскорачив се, раздрљи руком свој широки капут. У једанпут престаде вика, јер комичар метнуо десну руку на два дугачка пиштоља, поред којих беше иза црвеног појаса општар нож. Кад се опет све утишало, извуче оба пиштоља иза појаса и на очиглед свима спусти петлове од пиштоља, који су били запети, тури за тим оружије опет за појас, па погледав са највећим презирањем у партер, слеже раменима и поче мирно даље играти. Овај доказ особите смелости и одважности био је од великог утицаја на публику. „Браво Дигазоне! Браво! На поље с букачима!“ — заори се са свију страна. Нико се више није усудио да дира комичара, и то вече

победио је славно Дигазон све непријатеље своје.

Још нам остаје да споменемо последње, али у једно племенито и јуначко дело честитог Лабисијера. Глумци одиграју неки комад, али овај се влади није допао, те с тога непријатељи употребе прилику да се глумцима освете. У једанпут пуче глас по Паризу, да су по налогу одбора „за спас домовине“ глумци похватани у тамницу бачени. Тада је пут из тамнице водио управо на губилиште. Узрујаност и страх беше општа. Пола Париза жалила је глумце. Злоба и завист отеше мах и спремању глумцима пропаст. Непријатељи су се већ постарали за грдну мношину доказа против кукавних комедијаша, и све је тако било удешено, да се и саме судије без личне опасности нису смели усудити, да их ослободе. Већ се у Паризу био идан одређивао када ће глумци на крвавој позорници своју последњу улогу одиграти.

Али над глумцима је било провиђење у виду честитог, неуморнога и неустрашивога Лабисијера, који баш тада беше тајнић поменутога „одбора за спас домовине.“ Страх и ужас спопале га, када му дођоше у руке дотични списи.

Одмах је видео каква страшна опасност прети уапшенима. Зар он да доживи, да они људи, учиних је представама он толико уживао и један део своје среће налазио, да ти људи сада буду срамно одвучени на губилиште?! Никако! То није можно — то је страшно! — Лабисијерова се туга утиша. Он поче премишљати. Сви списи, у којима су докази против глумаца, морају се уништити, а то је њему, као тајнику можно, и ако беше са опасношћу скончано. Али он се није плашио. Наумио је дакле да по што по то уништи писмене доказе. Занимљив је начин како је то учинио. Узме дотичне списе и оде у купатило, поред кога је текла река Сена. Заинте собу за топло купање. Чим је ушао и забравио се, одмах баца споменуте доказе у врућу воду, где се наваса, па онда правећи од њих мала зрна бацао је једно по једно кроз прозор у реку — и тим начином уништио је све списе, да им више не беше ни трага ни гласа.

Кад се у суду опазило да нема дотичних списа, подигне се страховита хука и бука. Сумња паде на Лабисијера, као познатог „позоришног пријатеља“. Но овај, дружећи се са глум-

цима, извезбао се у претварању, сматраше у томе грдно увреду и показиваше у томе највећу огорченост, луцао је песницом о сто, и призивао је богињу слободе да освети његове клеветнике, и то је помогло. Најпосле суду не остаде ништа друго, него да се поведе нова истрага, а да се набаве нови писмени докази. Но Лабисијер је и сада знао ствар препречавати и отештавати. Најпосле суд одлучи, да се уапшеници и без доказа осуде. И лепе уметнице већ се спремаху за смрт, кад али страховити диктатор Робпијер паде од целатске руке, а његова смрт отвори тамнице хиљадама несретника.

Нико се није усудио да Лабисијеру јавно захвали. Он се тада задовољаваше слободним улазницама и одређеним местом у позоришту. Када је прошла револуција, даваху глумци кроз три године узастопце представе у корист свом пријатељу и избавитељу, који је тим начином дошао до новаца. „Видите ли, шта је кадро одушевљење за уметност“ — рече после Кантатова Дигазону. — „И какво чудо може учинити добро употребљена слободна улазница, или какво место иза кулиса“ — одговори комичар смејући се. Ф.

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Тамница“.) Шаљива игра у 4. чина од Родерика Бенедикса посрбио Л. Телечки, приказана је на нашој позорници 3. априла.

Наслов данашњег комада као да је био кобан, по вољан, управо невољан расположеј већине приказивача. Небригић (Сајевић) био је сувише небригић, чисто бисмо рекли, да се већ прилично био домакао сметеновићу. Али у толико се већма Марица (Ј. Поповићева) одмакла од значаја небригићеве жене; у опште као да та Марица не засеца у струку Ј. Поповићеве. Па и сам спахијин слуга и стари војник Марко (Лукић) говорио је тако, као да ће га сад водити у рекруте. — Само Семковић (Недељковић), Јеврем Кључарчевић (Зорић) и Милица (Л. Хаџићева) изнели су и данас обичну своју добру вољу на позорницу. Јеврем и бољко него обичну. — Ни Полексији Радојевића (Ј. Маринковићки) није се видело, да је мучи она главобоља, што је сутрадан осујетила приказу „Ловудске сиротице.“

—3—

П О З О Р И Ш Т Е.

* (Опера Ђурађ Бранковић.) У данашњем броју нашега листа почињемо саопштавати за углед први чин из народне опере: „Ђурађ Бранковић“, коју је написао Велимир Ђорђевић. Музику за ту оперу зготовио је наш по-

знати компониста Иван Зајц. Стручњаци хвале то ново дело нашег вредног музичара. Гласови су у овој опери овако подељени: Ђурађ Бранковић — први баритон, Гргур — јуначки тенор, Стеван — сопран, Мара — мецосопран, Јевросима — алт, Лазар — басо профондо, Мурат — лиричан тенор, Челебија — басо централе.

* (Мађарско народно позориште.) На расписану награду од 100 дуката из закладе телекине стигло је девет трагедија. Од тих је мађарска академија једногласно до судила награду трагедији „Валерији“, коју је написао Е. Саглитети. Предмет је трагедији узео писац из доба Јустинијана II. када је византијско царство почело опадати. Пресудиоци хвале то дело не само као најбоље према другима, него и за то, што је по себи од велике песничке вредности.

* (Мађарско народно позориште.) На мађарском народном позоришту у Пешти приказана је прошлога месеца нова шаљива игра у 3. чина од пољскога писца грофа Фредра под насловом: „Ментор“. Ту је шаљиву игру писац нарочито написао за мађарско позориште. Комад се јако допао публици. Пештански листови хвале писца особито као вештака у цртању карактера, којих у тој шаљивој игри има од сваке руке.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

50. ПРЕСТАВА

У НОВОЈ ПРЕТЦЛАТИ 11.

У НОВОМЕ САДУ У СРЕДУ 11. АПРИЛА 1873.

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ

ПРВИ ПУТ:

Ф Р Е Н О Л О Г.

ШАЛА У 1. РАДВИ, НАПИСАО ЈУСТУС (ГРОФ ГЕЗА ЗИЧИ) С МАЂАРСКОГ ПРЕВЕО АЛЕКСАНДАР САНДИЋ.

О С О Б Е:

Конзуо	Недељковић.
Жена му	М. Недељковића.
Арманд, рођак им	Сајевић.
Маркиз Делор	Суботић.
Адела, жена му	Ј. Маринковића.
Марија, кћи им	Ј. Сајевића.
Бароница Сордонова	Л. Маринковића.
Дибрељ, пуковник	Зорић.
Бреји, саветник	Марковић.
Жоржина	Л. Хаџићева.
Павлина, девојчице	Љ. Зорићова.
Пецилија	Б. Хаџићева.
Тоника, музичар	Рашић.
Мадлена, васпитатељка	Ј. Поповићева
Послужитељ	Божовић.

Збива се у једној престоници у Немачкој.

ПРЕ ТОГА:

III А П Р А П И.

ШАЉИВА ИГРА У ЈЕДНОЈ РАДВИ, ОД ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА.

О С О Б Е:

Панта Динарић, вртар	Соколовић.	Футошки енез	Петровић.
Ана, жена му	Ј. Поповићева.	Први	Пешић.
Станко син им, свршен при- правник	Божовић.	Други	Станчић.
Савка, сироче у комшилугу	Ј. Латинчићева.	Трећи	Лукић.
		Четврти	Стенић.

Збива се у Футогу.

Г. Ј. ЛАТИНЧИЋЕВА излази први пут на позорницу.

У суботу 14. априла први пут: „КРАЉ ЛИР“. Трагедија у 5. чинова, од В. Шекспира, први чин превео Л. Костић, један део трећег чина А. Хаџић, а остало Ј. Д. Стевановић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 9 И ПО САХАТА.